Vetet - världsmarknadens stora gåta

Vetenskap, teknik och samverkan på alla områden skola lösa gåtan och ge både odlare och konsument sitt.

FÖR S.C.T. AV J. A. HÄGGLUND.

I en föregående uppsats har visats, att frågan om världen i framtiden kan få sitt vetebehov tillfredsställt under vissa förutsättningar kan besvaras med ja. Den för våra odlare viktigare och mer närliggande frågan, om det vete som nu och de närmaste åren produceras verkligen kan konsumeras, återstår att besvara. Det är alltså den sannolika efterfrågan under de närmaste åren det gäller.

En mängd motsättningar i åsikterna om vetemarknadens framtid ha på senare tid framförts, vilket gör det omöjligt att utforma en tillförlitlig mening i ämnet. Enligt en åsikt hotas vi med allmän svält inom en snar framtid, enligt en annan framhålles en faktisk överproduktion och en nyss lyckligt undvikt revolution av vetepriset. En över hela världen sjunkande nativitet just nu korrigerar tidigare balans inom livsmedelstillgången, men även med en ökad nativitet kommer frågan om tillgång att kunna ordnas inom överskådlig tid.

Normalt sett skulle en befolkningsökning innebära en motsvarande ökning av veteförbrukningen. Detta är emellertid icke en ofrånkomlig regel, enär ändringar av kostvanor både ha förekommit och kunna i framtiden inträffa.

Dessbättre har ingen minskning av förbrukningen pr capita förmärkts på exportmarknaden. I själva verket synes man i Europa allt mer låta vetet ersätta rågen vad beträffar brödkonsumtion, allt eftersom ekonomiska förhållanden så medgiva.

Inom den vita rasen har nativiteten tidigare varit i snabbt stigande, och som den vite mannen alltid varit den största konsumenten av vitt bröd måste detta faktum tillmätas stor betydelse vid bedömandet av vetemarknadens framtid. År 1800 var Europas befolkningssiffra 180 milj. och 1916 465 milj., vilket innebär mer än en fördubbling på 116 år. Den i Europa — såsom överallt annorstädes — nu sjunkande nativiteten uppväges till en del av minskad dödlighet, särskilt bland barn, vidare genom allmänna sanitära förbättringar, högre levnadsstandard och modern hälsovård. Ett årligt medeltal av en o. en halv procent utgör den påvisbara ökningen av veteförbrukning i de länder, som bebos av den vita rasen.

Medan Europa hittills varit huvudfaktorn vad beträffar veteimport, har på sistone den ökade utomeuropeiska efterfrågan öppnat nya möjligheter för export. Det är härvid frågan om icke mindre än 130 länder i skilda delar av världen. Vid en jämförelse mellan nuvarande tid och tiden omedelbart före världskriget kan en ökning i veteförbrukningen i utomeuropeiska länder uppskattas till mellan 50 och 60 procent, medan motsvarande ökning för Europas vidkommande endast utgör 5 a 6 procent.

Japan och Kina äro länder, som utlova de största utsikter för ökad vetekonsumtion. Det är ett misstag att tro, att vetet ersätter ris i vissa av Orientens länder. Den vanliga kosten ändras långsamt hos dessa folk, och ingenting utvisar, att den stegrade veteimporten inverkat menligt på konsumtionen av ris, tvärtom är i Japan en samtidig ökning av risförbrukningen tydligt märkbar. Orsaken till ökad vetekonsumtion bör i stället sökas i en förbättrad levnadsstandard och i statens strävan att popularisera veteförbrukningen såsom medel till uppnåendet av bättre folkhälsa.

I Kina äro förhållandena olika de i Japan. Kina producerar självt vete i stor utsträckning. Tillförlitlig statistik härom saknas, men produktionen beräknas uppgå till 500 a 700 milj. bushels årligen, samt är huvudsakligast koncentrerad till de östliga provinserna och norra Manschuriet. Det är egentligen den kinesiska medelklassen, som konsumerar vete. I och med ett övervinnande av de nuvarande politiska svårigheterna i Kina kan man med säkerhet motse en ökning av dess veteimport, medan en allmän uppryckning av den inhemska odlingen icke torde kunna ske med tillräcklig snabbhet. Variationer i den årliga importen komma dock säkert att förekomma, eftersom den inhemska odlingen av vete — i likhet med vad fallet är i alla andra stora veteproducerande länder — själv är utsatt för möjliga störningar, som ej kunna förutses. Särskilt de lägre och billigare graderna av vete torde ha stora utsikter på marknaden i Japan och Kina.

Om vi betrakta vetets ersättande med andra livsmedel, möta vi det faktum, att ersättningsmedel endast innebär en intensivare jordbruksproduktion. Det har ofta framhållits, att ett tunnland potatis kan mätta flera gånger så många munnar som ett tunnland vete, men vanligtvis glömmer man då att nämna, att potatisen kräver många fler arbetare för sin tillkomst. Det är givetvis omöjligt att förutsäga kursen för Europas ekonomiska liv, men så mycket torde vara säkert, att den förbättring i levnadsstandarden, som inträtt efter världskrigets slut, sannolikt kommer att fortsätta under de närmaste åren trots alla ekonomiska bördor, som kriget förorsakat.

*

Farhågorna för en eventuell överproduktion av vete, som tid efter annan bringas i förgrunden, måste anses betydligt överdrivna. Som redan nämnts i denna artikel, har den årliga ökningen av världsproduktionen utan svårighet absorberats av de importerande länderna. Produktionen har hittills icke överstigit den normala efterfrågan. Det ligger säkert inom möjligheternas räckvidd, att världens samtliga pool-organisationer komma att medverka för uppnåendet av ett magasineringssystem, som under ett år med eventuell överproduktion kan undanhålla marknaden det jämförelsevis ringa överskott, som så lätt skadar prisläget. Den nya organisationen "Federal Farm Board" i Förenta staterna arbetar just med detta mål för ögonen. I själva verket torde poolerna i U. S. A. och Canada i samarbete för denna sak kunna kontrollera denna fråga utan fara för motsvarande konkurrens från de övriga exportländernas sida. Det finns ännu i våra dagar miljoner människor, för vilka vetet fortfarande är ett okänt livsmedel, och som sålunda aldrig gjort bekantskap med vanligt vetebröd.

Med nuvarande tarifförhållanden kommer den dag, då Förenta staterna upphöra att hava överskott för export, att automatiskt höja vetepriset i Chicago med minst 42 cents pr. bushel, vilket är det nuvarande tariffbeloppet. Detta skulle måhända resultera i en allmän tendens att bringa samtliga länders vetepriser till en gemensam nivå. Varken som konkurrent eller köpare synes U. S. A. komma att inverka på veteproduktionens framtid.

Hur stark producentens nuvarande ställning är på marknaden och huru föga hans styrka är uppskattad visas tydligt vid en undersökning av siffrorna från den totala världsskeppningen. Vi finna att transporterna till europeiska hamnar äro mycket jämn, vecka efter vecka, år efter år. Uppköparna i Europa köpa, när de behöva det, och använda praktiskt taget samma kvantitet den ena veckan som den föregående eller den efterföljande. Betrakta vi sedan exportsiffrorna från de exporterande länderna är situationen helt annorlunda. Här finna vi stora transporter den ena årstiden, för att under den kommande helt upphöra.

I Canada fryser St. Lawrencefloden till, i Förenta staterna överösa jordbrukarna marknaden med vete, i Argentina och Australien lider man av bristen på magasineringsmöjligheter. Det totala skördearbetet i världens alla länder åstadkommer en tämligen jämn ström av vete för export månad efter månad, och köparen behöver en dylik jämn av spannmål året runt. Köparen representeras emellertid av en liten grupp män, som tack vare moderna transportmedel befinna sig endast ett fåtal timmar från Liverpool, sätet för Europas spannmålsimport. Säljarna äro de miljoner jordbrukare, som äro spridda över Canada, Förenta staterna, Argentina och Australien. Deras produkter flyta alltid i breda strömmar på marknaden, så att skörden i norra Canada är ännu icke såld, när Argentina och Australien börja skeppningen, och vetet i Texas börjar röra på sig innan skeppningen i Argentina är avslutad.

Det är kanske icke så märkvärdigt, att den canadensiska producenten har varit den förste att träda i breschen för ernåendet av bättre priser för sina produkter, eftersom han är utrustad med de bättre transport- och magasineringsmöjligheterna och har den större erfarenheten från många och långa experiment med olika typer av organisationer.

Till sist några ord om vetepoolerna. Ingen producent, fabriköer eller på det hela taget tillverkare kan existera utan att ha något slags kontroll över försäljningspriset på sin produkt. Situationen är precis densamma för jordbrukaren.

Genom ett effektivt pool-system kunna privata spannmålshandlares och mellanhänders stora vinster, som under gångna tider varit tillräckliga att bygga upp förmögenheter i stort antal, inbesparas till fromma för odlaren. Då detta gäller enorma summor, kan denna punkt på programmet ej tagas nog allvarligt. Genom handhavandet av stora kvantiteter, vilket ju är en direkt följd av pool-bildningar, kunna flera ekonomiska fördelar och besparingar utvinnas, även dessa kommande odlaren till godo. Genom en central kontroll av dessa enorma kvantiteter av vete kan tvivelsutan ett inflytande på prisläget ernås, måhända rent av eliminera de osunda dagliga börsfluktuationerna. Grundpriset kommer emellertid alltid att bestämmas av världsproduktionens omfång. Det är genom att åt odlaren inbespara några cents pr. bushel, som ett av dess främsta existensanspråk motiveras. Naturligtvis kan poolen ej uträtta underverk eller upphäva lagen om efterfrågan och tillgång, men den kan och skall göra tjänst som stabilisator på marknaden. Sedan poolen erhållit absolut kontroll över vetet allt ifrån landsbygdens magasin till den slutliga destinationen, kan den med säkerhet garantera odlaren, att varje förtjänst på blandning, förädling och höjning hans fickor och kommer således icke att rikta spannmålshandeln och dess män.

Ett stadium av veteodlingens sannolika framtid förutsätter iakttagandet av en mängd olika faktorer, och ändå kan ingen vitra sig med visshet i denna sak av världsintresse.

Våra förfäder hava lagt kontinenten under plogen, men vår egen tids jordbrukare ha spänt vetenskap och mekanisk kraft för plogen. Resultatet av pioniärernas energi plus vår tids produktiva effektivitet är en agrikulturell industri, som med lätthet torde kunna uppvisa överskott av skörd och diur. Blind produktion för en okänd efterfrågan är nu vägen för jordbruket. Konkurrensen mellan många miljoner individuellt säljande jordbrukare ger köparen en trumf på hand, vilket endast kan motarbetas med kollektivt uppträdande från odlarnas sida. Härför krävas både fädernas styrka och nutidens vetenskapliga upptäckter.

Sannolikt finnes föga hopp att grundpriset å vete skall komma att stiga under de närmast kommande åren, men med kollektiva försäljningsföretag, jordbrukets mekanisering i större utsträckning än hittills o. s. v. kommer slutresultatet säkert att bli en större köpkraft pr. bushel räknat, och därmed undanröjes det huvudsakliga handicap, under vilket odlaren under många år har arbetat.

Njurarna rensa blodet. Äro de i olag, bildas gifter och reumatism, höftvärk, värk i korsryggen och en hel massa andra sjukdomar följa ofta. Gin Pills giva ett permanent botemedel, genom att återställa njurarnas normala funktioner. 50c. per ask hos alla apotekare.

Den svenska amerikafebern har avmattats.

För S. C. T. från Sv. Am. Nyhetsbyrån, Stockholm, okt.

Svenskarna ha för närvarande ingen lust att emigrera till Amerika. De ha det bättre och trygga re hemma. Under juli månad gick resandeströmmen till och med baklänges, och de som återvände till Sverige voro nära fyra gånger så många som de, vilka foro västerut. Och ehuru den svenska kvotan nedskurits kraftigt är det knappast en sjättedel av dem, som efter lång väntan äntligen fått tillstånd att inresa i Förenta staterna som verkligen ge sig i väg.

Enligt Förenta staternas generalkonsul i Stockholm, Mr. John Ball Osborne, hände det härom dagen, att av 60 personer som kallats för att erhålla inresetillstånd endast 9 infunno sig. Den tidigare långa kön av aspiranter har i motsvarande grad minskats. Det är därför inte längre något slagsmål om de 3.314 platserna i den svenska kvotan.

Av den sista amerikanska invandringsstatistiken framgår f. ö. att under juli månad detta år endast 70 svenskar reste till Förenta staterna, medan inte mindre än 267 personer kommo därifrån för att bosätta sig i Sverige. Under den föregående månaden, juni, voro siffrorna däremot mera "normala", med 241 emigranter och 88 till hemlandet återvändande svenskar. Dock kan man även av statistiken utläsa den förändrade relationen mellan utvandrare och invandrare, och är alldeles klart att den minskade emigrationen inte bara beror på att kvotlagen lägger hinder i vägen. Vad relationen mellan siffrorna beträffar säger det åtskilligt att under tiden mellan den 30 juni 1928 och samma datum 1929 utvandrade 8.877 och invandrade 1975 personer från Förenta staterna, medan motsvarande siffror den 30 juni 1930 voro 3.109 emigranter och 1.113 immigranter.

Sir George Perley.

Forts. fr. sid. 1.

mölla tillsammans med Robert Dollar, nu en av världens merkantila furstar. Så långt tillbaka som 1857, då Grand Trunk var vår enda järnväg, då mer än trettio år hade att förflyta innan C. P. R. byggdes, var firman Perley och Pattee en av de största trävarufirmorna i Ottawadalen, och hade väldiga sågverk vid Chaudiere. Trettio år senare representerade denne William G. Perley Ottawa i Canadas underhus och uppträdde som en av anhängarna till Sir John MacDonald.

George Perley föddes i Lebanon, New Hampshire 1857, året innan familjen definitivt bestämde sig för att överflytta sina hopålar till Canada. Det är intressant att iakttaga, at medan familjen Perley flyttade till Canada, sände de sin son till skola i St. Paul School i Concord, N. H. och senare till Harvard universitet. Det är en märklig skolastistisk bakgrund för en man, som en gång skulle komma att taga plats i Canadas konselj, bli adlad av Englands konung, bli medlem av det imperiala krigskabinettet och slutligen konseljpresident i Imperiets största Dominion.

George Perley återvände från av vetegraderna finner vägen till Harvards gamla välkända klassiska universitet, och kom att följa i faderns fotspår. Han följde honom inom timmerindustrien och så ock inom politiken i flera år, och i synnerhet under 90-talet, räknades han bland de ledande timmerkungarna i Gatineau. Och under det att hans firmas omsättning i viss mån kom att beskäras av Booths och Eddy's drev den fortfarande en omfattande handel, som bidrog att öka den under confederationstidens dagar grundade förmögenheten. När Perley 1904 kom in i Underhuset som en av Sir Robert Bordens ivrigaste anhängare, betraktades han som mångmillionär.

Två gånger tidigare hade han sökt politisk ställning. 1900 var han, fastän endast trettiotre år gammal, en av kandidaterna för Russel valkrets. Distriktet var då till stor del bebott av engelsktalan och betraktades som W. C. Edwards kungariken. Edmards blev senare senator och tillhörde på den tiden Perleys svåraste och mest aggresiva konkurrenter inom timmerindustrien. 1902 kämpade han en ojämn kamp vid fyllnadsval i Argentueuil valkrets, ett distrikt, där han senare fått mottaga de största bevis på tillgivenhet.

Perleys inträde i parlamentet sammanföll till tiden med den mörka period i konservatismens historia, då Sir Lauriers stjärna befann sig i stadig uppåtgående och då intet syntes kunna rubba dess bana. Det var i de dagar, då Sir Robert Borden fick se sig slagen i sin egen hemstad, Halifax, och då hans hemprovins Nova Scotia sände till parlamentet en solid falang av 18 liberaler. Oppositionen led en fruktansvärd brist på verkliga ledare, och Perley med sin mycket omtalade, stora rikedom, sin erfarenhet inom det merkantila området och sin gediga utbildning nästan omedelbart kom att intaga en plats i främsta ledet. Innan många sessioner hade gått, satt han på främsta banken såsom en av Bordens mest förtrogna och erfarna vapendragare.

Han var icke någon debattör. Han led brist på de egenskaper, som utåt angiva en parlamentariker, men han besatt i stället ett skarpt sinne för organisation. Som representant för en valkrets i Quebec visade han sig sitta inne med lika god kunskaper om detta distrikt som någonsin om Ontario. Han kände till de politiska situationerna och förhållandena i sin valkrets. Han förstod att kunna reda ut alla konflikter, att medla och gjuta harmoni i samlivet mellan befolkningen inom densamma. Så skicklig var han på detta område, att han inom några få år hade övertagit hela konservativa partiets organisationsarbete. Han dirigerade och till och med finansierade dess propaganda och placerade sitt högkvartersarbete på en affärsmässig basis.

Han hade sinne för fakta och hörde till dem, som iakttog de stora huvudteorierna med viss misstänksamhet. Det är få som äga denna läggning inom politiken, där den kanske visat sig vara av det allra stgrsta värde. Borden fann den också så värdefull, att han kom att lita på Perley mer och mer för varje år, och sex år efter det att han inträtt i Underhuset, fann sig parlamentsledamoten för Argentueuil valkrets som det konservativa partiets högste organisatör. Han innehade denna position, han ledde de strategiska rörelserna i parlamentet i den kritiska perioden 1911, då Laurier såg sig nödskad att hänvända sig till folket och förberedde alltså dennes fall.

Under dessa år mellan 1908 o. 1911, blev Perley's konstanta samvaro med Borden nästan till en legend. Vart än Borden for, om det var till ett samhälle ej alltför avlägset eller på en transkontinenta, resa fann man Perley vid hans sida. Han visade sig sällan i talarstolarna. Sådant överlämnades till veteranerna på den tiden, till den humoristiske och kvicke J. H. Bergeron, till cefterlikneliige Hugh Clark och till den älskvärde "Andy" Border. Men under det att det var dessa, som publiken såg och hörde, var det Perley som höll i maskineriets trådar bakom kulisserna, mannen, som skapade och ledde sina ledares strategiska operationer.

När hans parti år 1911 kom till makten, kallades han av Border, till konsultativt statsråd. Han kunde ha haft en förnämare post, blev också ombedd åtaga sig en, men föredrog att förbliva fri och obercende för att få fortsätta med det intressanta organisationsarbetet.

Men framtiden kom snart att bära annat i sitt sköte för honom, och detta andra innebar betydligt mycket mera ansvar. År 1913 avled Strathcona i London. Året därpå kom världskriget och Perley fick i uppdrag att begiva sig till den engelska huvudstaden som Canadas "High Commissioner". Det blev början till en period, under vilken han på ett utomordentligt sätt kom att tjäna sitt land och att spela en roll, som i ansvarsfullhet stod premiärministerns egen närmast. Posten som högste kommissionär i England hade förut varit en sinekur, men under krigsåren, med den ständiga strömmen av trupper från Canada till England och med den omfattande kommunikationen i kommersiellt hänseende mellan Dominion och Moderlandet, kom det att bliva en syssla, som krävde fysisk uthållighet och styrka i lika hög grad som intellektuell kraft och omdömesförmåga. Han ledde sitt departement med skicklighet, och det blev en del av de civila ansträngningar under kriget, som vann allmänhetens erkännande och tillfredsställde kritiken.

Sir George — han blev vid denna tid adlad — var också synnerligen framgångsrik i sin politiska och diplomatiska verksamhet, trots att hans tidigare verksamhet hade så starkt knutit honom till finansiella och kommersiella in-

Forts. å sid. 7.

Värk-Plåga-Förkylning

Använd "Yellowfoot" Skaller ormsoljeliniment

För behandling av ömma fötter, reumatism, neuralgier, etc. Vi säl... två endollarflaskor Skallerormsolja och en dollarask Hälsoreningstabletter för fjorton dagars kur allt vårt 1.2 för endast ... Sändes frankofritt Inslind ... money order.

HOUSEHOLD PRODUCTS CO.
Department E.
615 Main Street,
Winnipeg, Man.

SVENSKA
Tidskrifter, Tidningar, Böcker och Grammofon-skivor

Scandinavian Book Store
946 Logan Ave., Winnipeg, Man.

MACDONALD'S
Fine Cut
Den bästa tobaken för dem som gör sina egna cigaretter.

15¢

Med varje paket
ZIG-ZAG
cigarettpapper gratis.

SPAR DE INNELIGGANDE KORTEN.

Återupplev barndomens jul i barndomens bygder.

Även i år komma svenskar att söka sig hem till gamla Svea för att i barndomens änder återuppleva det kärvordna julfrandet. Barndomens jular i rödmålade stugor vid foten av granklädda och snötyngda bergsluttningar verka som en magisk dragningskraft på utvandrarfolket av Sveas ätt. Julens trolskhet och känsla kan ej beskrivas, den måste upplevas på nytt.

I likhet med föregående år anordnas stora julexkursioner hem till Sverige av de större ångbåtslinjerna och i år likaväl som alltid är den gamla, välkända

Dahl Steamship Agency

redo att erbjuda årets julfarare att anlita den äldsta och mest välrenommerade

Skandinaviska resebyran i Canada

då det gäller att planera årets julresa, göra reservationer och ordna passfrågor. Vi äro ombud för alla större ångbåtsbolag och stå med nöje till tjänst för kostnadsfri konsultering.

Årets Julexkursioner.

Skandinaviska Amerika Linjen S.S. OSCAR II Från Halifax den 24 nov. S.S. FREDERIK VIII Från Halifax den 11 dec.	Norska Amerika Linjen. S.S. BERGENSFJORD Halifax den 27 nov. Färdledare: J. Mathisen.	Svenska Amerika Linjen M.S. GRIPSHOLM Halifax den 8 dec. Färdledare: Arthur Anderson
Cunard Line S.S. ALAUNIA Från Montreal d. 21 nov. Färdledare: E. Lindblad.	Baltic America Line S.S. KOSCIUSZKO Från Halifax den 6 dec. Färdledare: Mr. Isojiw från Calgary.	Canadian Pacific MONTCLARE. Den 15 nov. Färdledare: V. Christensen. DUCHESS of YORK Den 5 dec. Färdledare: O. H. Antoft.

Tillskriv för närmare upplysningar och platsreserveringar.

Dahl Steamship Agency
Grundlagd 1909
325 Logan Ave. Winnipeg Man.